

Андрій Савченко
начальник контрольного відділу
аналітичного управління
Департаменту організаційно-аналітичного забезпечення
та оперативного реагування Національної поліції,
доктор юридичних наук, професор
К. Г. Махніцька
аспірант кафедри кримінального
права та правосуддя
МЕГУ ім. академіка Степана Дем'янчука

РОЛЬ ЗАБОРОНЕНИХ ПРЕДМЕТІВ У МЕХАНІЗМІ ВЧИНЕННЯ ЗЛОЧИНІВ У МІСЦЯХ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ

Як свідчить практика, щорічно з боку засуджених, які відбувають покарання у виді позбавлення волі, вчиняються від 200 [6, с. 1] і більше злочинів [1, с. 213-214]. При цьому, однією з умов, що сприяли їх вчиненню була наявність у цих осіб предметів, виробів і речовин, зберігання і використання яких засудженими заборонено відповідно до додатку 3 до Правил внутрішнього розпорядку установ виконання покарань (далі – ПВР УВП) та у загальних рисах – ст. 102 Кримінально-виконавчого кодексу (КВК) України.

Більш того, через низький рівень та ефективність реалізації в установах виконання покарань заходів запобіжного характеру, що пов'язані із проведенням обшуків території охоронюваних об'єктів, а також засуджених, їх речей і предметів, щорічно кількість вилучених у цих осіб заборонених засобів є сталою та однаковою у розрахунку на 1 тис. засуджених.

Показовими у цьому контексті є статистичні дані, які характеризують зазначене явище що стосуються 1992-2019 р. р. Так, у 1992 році (першому звітному періоді часів незалежності України) у засуджених, які відбували покарання у виді позбавлення волі на певний строк, було вилучено майже 500 літрів спиртних напоїв та більше 20 тон браги [2, с. 2]. І це при тому, що в Основних напрямках реформи кримінально-виконавчої системи в Українській РСР, затверджених постановою Кабінету Міністрів Української РСР від 11 липня 1991 р. №88, було закріплено таке завдання, як розширення асортименту дозволених для засуджених у місцях позбавлення волі предметів індивідуального та колективного користування.

Суттєво не змінилась зазначена ситуація і в 1999 році (першому звітному році Державного департаменту України з питань виконання покарань (ДДУПВП) після його виведення з підпорядкування з МВС України у 1998 році). Зокрема, у 1999 році у засуджених, позбавлених волі, було вилучено 738,4 літри спиртних напоїв та інших заборонених предметів і речовин (8 тис. 244 грами наркотичних речовин, 60 тис. грн., 9 тис. 235 доларів США; т. ін.) [3, с. 19].

Аналогічні показники з цього приводу мали місце й у 2011 році (першому звітному періоді після підпорядкування органів та установ виконання покарань Міністерству юстиції України), а саме: у засуджених, які тримались у місцях позбавлення волі, було вилучено 33,7 літри спиртних напоїв, 6 тис. 875 літрів браги, 934 грами наркотичних речовин та інших заборонених предметів [4, с. 7].

У свою чергу, у 2015 році (першому звітному періоді після реформи у сфері виконання покарань України) у засуджених, позбавлених волі, було вилучено 70 літрів спиртних напоїв та 7 тис. 535 літрів браги, а також інших заборонених предметів [5, с. 7].

Ці ж тенденції збереглись й у подальші роки [6, с. 17].

Таким чином, слід визнати, що в наявності складна практична проблема, яка потребує вирішення у тому числі й на теоретичному рівні. Виходячи з цього, головним завданням даної наукової статті стала розробка обґрунтованих шляхів запобіжного характеру, спрямованих на усунення, нейтралізацію, ліквідацію тощо умов, які сприяють поступленню до засуджених, позбавлених волі, тих предметів, речовин і засобів, які використовуються ними у ході вчинення злочинів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Колб О. Г. Установа виконання покарань як суб'єкт запобігання злочинам : дис... докт. юрид. наук : 12.00.08. Київ : Національна академія внутрішніх справ України, 2007. 513 с.
2. Оперативно-служебная деятельность учреждений уголовно-исправительной системы МВД Украины: *Информ. бюллетень*. Киев: ГУИН МВД Украины, 1993. № 4. 46 с.

3. Оперативно-службова та виробничо-господарська діяльність органів і установ виконання покарань України у 1999 році: *Інформ. бюлетень*. Київ: ДДУПВП, 2000. № 4. 84 с.

4. Про діяльність підрозділів охорони, нагляду і безпеки кримінально-виконавчих установ у 2011 році: *Інформ. бюлетень*. Київ: ДПтС України, 2011. 69 с.

5. Про діяльність підрозділів охорони, нагляду і безпеки кримінально-виконавчих установ у 2015 році. Київ: ДПтС України, 2016. 44 с.

6. Про стан правопорядку, ізоляції та нагляду, діяльність підрозділів охорони, пожежної безпеки та воєнізованих формувань Державної кримінально-виконавчої служби України у 2016 році: *Інформаційний бюлетень*. Київ: Департамент ДКВС Міністерства юстиції України, 2017. 34с.

Р.І. Сибірна

доктор біологічних наук, професор
кафедра КПП

ПРАВОВІ ГАРАНТІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЛЕЖНОЇ ЯКОСТІ ПРОДОВОЛЬЧИХ ТОВАРІВ

Конкурентна боротьба має наслідком те, що з двох однакових товарів купують дешевший, а за однакових цін – більш якісний. Зрозуміло, що якість завжди була і залишається важливою ринковою характеристикою товару, а оцінка якості товарів споживачами завжди визначатиме стратегію конкуренції промислових фірм.

Споживачі під час придбання, замовлення або використання продукції, яка реалізується на території України, для задоволення своїх особистих потреб мають право на: захист своїх прав державою; належну якість продукції та обслуговування; безпеку продукції; необхідну, доступну, достовірну та своєчасну інформацію про продукцію, її кількість, якість, асортимент, а також про її виробника (виконавця, продавця); відшкодування шкоди (збитків), завданих дефектною чи фальсифікованою продукцією або продукцією неналежної якості, а також майнової та моральної (немайнової) шкоди, заподіяної небезпечною для життя і здоров'я людей продукцією у випадках, передбачених законодавством; звернення до суду та інших уповноважених органів державної влади за захистом порушених прав; об'єднання в громадські організації споживачів (об'єднання споживачів). Відповідно, товари, що надходять у роздрібну торгівлю, повинні мати здатність забезпечувати потреби споживачів упродовж певного проміжку часу. Для цього законодавством передбачено відповідні строки (терміни), зокрема, гарантійні терміни, терміни придатності, терміни експлуатації [1, с.25; 3, с.9].

Відповідно до ст. 13 Закону України «Про захист прав споживачів» виробник забезпечує нормальну роботу (застосування, використання) товару, в тому числі комплектуючих виробів, протягом гарантійного терміну, встановленого законодавством, а в разі його відсутності - договором. При цьому гарантійні терміни на комплектуючі вироби мають бути не меншими, ніж гарантійний термін на основний виріб, якщо інше не передбачено законодавством чи договором.

Отже, одним із основних конституційних прав громадянина, реалізація якого вимагає встановлення певних гарантій, є право споживачів на придбання товарів належної якості. Так, відповідно до ст. 50 Конституції України кожен має право на безпечне для життя і здоров'я довкілля та на відшкодування завданої порушенням цього права шкоди. Кожному гарантується право вільного доступу до інформації про стан довкілля, про якість харчових продуктів і предметів побуту, а також право на її поширення; така інформація ніким не може бути засекречена [2].

Проголошення Конституцією України права громадян на безпечне для життя і здоров'я довкілля та на інформацію про якість харчових продуктів і предметів побуту (товарів) зобов'язує державу, органи місцевого самоврядування створити організаційно-правові, соціально-економічні та примусово-владні гарантії забезпечення цього права. Водночас усі громадяни і юридичні особи зобов'язані дотримуватися встановлених правил, що забезпечують дотримання означеного права. Таким чином держава встановила певні гарантії, і усі закони та інші нормативно-правові акти мають відповідати наведеній конституційній нормі [5, с.46; 6].

Право громадянина на безпечне для життя довкілля і на інформацію про якість товарів є соціально-економічним правом, оскільки його реалізація можлива, насамперед, завдяки відповід-